UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Collatione dotis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

ADDITIONES.

a ¶ Dedit dotem. Pro concordia aduerte nunquid illud quod
obuenit nepoti ab auo cenſeatur aduētitium. allegatur quod ſic
in l. qui in aliena. §. interdū. ff. de acq. her. Idē ſenſit gl. ⁊ ibi Bar.
in l. queſitū. ff. de leg. j. allegatur Bar. in l. Gallus. §. quid ſi is. ff.
de lib. ⁊ poſthu. Sed Alex. in l. ſed ſi. §. i arrogato. ff. de vul. ⁊ pup.
alle. Bar. tenere cōtrarium in auth. ex teſtamēto. C. de ſecū. nup.
⁊ in hac l. dedit dotē. Tu dic, aut conſtat de mēte aui relinquētis
nepoti ex filio ꝙ querať patri, ⁊ ſic contemplatione patris ⁊ cen-
ſeať profectitiū, ⁊ ita procedat ſecunda op. ſ. relata. Aut vero con
ſtat de mēte aui. ꝙ non vult quicquam queri filio eidē que patri: ⁊
tunc non querať cōtemplatione patris ⁊ dicať aduentitiū, ⁊ pro-
cedat prima opi. Et bene, ſi videatur Bar. nō videť in aliquo diſ-
crepare. Adde conſilium Bar. cxxxj. incip. in dei nomine amen.
b ALEX. ¶ Pro nepte. Ad materiā huius l. vide ꝙ dicit Bar. in
cōſ. inci. in q. p̄dicta primo arguiť ꝙ dicta ⁊c. nota tū ꝙ au⁹ nō te
neť dotare neptē ex filio, ſed filius ipſe, ſecundū Bal. fin. in auth.
res que. C. communia de leg. Quid autem in patruo, ⁊ alijs simili
bus an obligati ſint ad dotandum? Vide Ange. Imo. ⁊ doc. in
l. j. ſ. ſo. ma. Quid autem in filio, ⁊ filia. an teneantur dotare matrē,
vide tex. ꝙ non, ⁊ ibi Ang. ⁊ Iac. de Are. in l. ij. C. de preſcri. lon.
temp. ⁊ Bal. in l. j. in fi. C. de inof. do. Quid in auo materno, vide
gl. ⁊ Bar. in l. fi. C. de dotis promiſ. ⁊ Bar. hic.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Propter filium. Quid autem ſi ſit
pater ⁊ auus, quis ipſorum prius teneatur, vide Are. conſi. xvij.
⁊ in illo conſilio in vlt. dub. ponit. vtrum quando auus dotat ne-
ptem, debeat attendi totū patrimonium ipſius aui ad congruen
tem dotem, an vero ſolum portio. que ab inteſtato eſt peruentu-
ra ad patrem neptis, dato quod alij ſint filij.
c ALEX. ¶ Pro nepte. Tu vide gl. no. ⁊ quod ibi dixi in l. qui in
aliena. §. interdum. de acqui. here.
d POMA. ¶ Aut eſt dubium. Vide Bar. conſi. cxxvij. Alex. in l.
qui in aliena. §. interdum, poſt gl. ibi ff. de acqui. here. Alexan. in l.
iiij. ff. ad l. fal. ⁊ cōſi. viij. in. iij. vo. ⁊ conſi. xxxvj. in ij. dub. j. vo. Ang.
in conſi. lxxviij. inci. in Dei nomine, ad iſtud dubium.

LEX VII.

SI nepotes. Oppon. ī. titu. j. l. j. §. ſi ſit nepos. Sol. vt ibi.

LEX VIII.

1 ☞ Variatio vſq; ad annum circa hereditatem admittitur.
a **NOnnunquam.** [a] Circa † hereditatem ad-
1 mittitur variatio vſq; ad
annum. h. d. ⁊ eſt bona lex. In tex. ibi, difficilius quaſi di-
cat, ſi non petat bonorum poſſeſ. intra annum, non admittiť poſt.
Op. dicitur, quod admittitur variatio, contra C. de modo mul. l.
fina. ⁊ ī. de bon. lib. l. nam abſurdum. Dicit gl. hoc ſpeciale, quia
hic tractatur de hereditate parentū. Tu dic vt per Dy. extra de
regulis iuris. capitu. mutare conſilium, lib. vj. ⁊ per eundem ſ. re-
rum amotarum. l. de rebus. Item op. de leg. j. §. ſed ⁊ ſi quidē per
contumaciam. ſ. eo. vbi perpetuo admittitur ad cauendum. Sol.
Ibi agnouit bono. poſſ. poſtea per contumaciam ceſſat cauere:
2 hic vero ante agnitam bo. poſ. recuſauit tenere. † Quero an bene
ficium l. vltime. C. de repu. here. habeat locum in filio emācipato.
Gl. que eſt ibi videtur dicere ꝙ ſic, per hunc text. Quidam Vl-
tra montani dicunt contrarium, ꝙ hic non repudiauit heredita-
tem, ſed recuſauit cauere. Ita dicit Iaco. de Are. dic vt dixi in l.
3 ſi quis ſuus. ſ. de iure delibe. Item quero † an beneficium l. vlt. C.
de repu. hered. habeat locum in hereditate auita. Ego conſului ꝙ
habeat locum. Primo habemus hic duas gl. Prima huius l. in
fi. Alia eſt gl. ij. Pro hoc videtur tex. in l. iuſta interpretatione.
in fin. ⁊ l. appellatione parētis. ī. de verb. ſigni. ⁊ expreſſius in l. ſi
quis ſuus. ſ. de iure delib. vbi tex. loquitur generaliter de quoli-
bet ſuo. Tene iſta bene menti.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Nonnunquam. Quando admittiť variatio, per Bar.
late in l. de rebus. ſ. rerum amo.

LEX X.

1 ☞ Collatio quādo habeat locum inter ſuccedentes diuerſo iure.
1 **SI filius.** Iſta eſt ſingularis lex, ⁊ bona. Videtis
ergo, † ꝙ in his, qui ſuccedunt diuerſo iu-
re habet locum collatio. Contra ſ. de contra ta. l. filium. §. ⁊ hoc ſit
conſequens. So. Inſpecto rigore verborū non habet locum col-
latio in ſuccedentibus diuerſo iure, ſed inſpecto ſenſu interpreta
to ſecundum equitatem Sceuole, eſt locus collationi. quādo per
a uenientem per contratab. minuitur portio inſtituti. Op. ī. [a] titu.
j. l. nec ipſa. vbi inter ſuccedentes diuerſo iure non fit collatio.
Solu. Hic licet diuerſo iure ſuccedant potuerunt tamen eodem
iure ſuccedere ſi voluiſſent, vnde habentur perinde, ac ſi eodem
iure ſucceſſiſſent: ibi ſecus, vt ibi not. Preterea, hic loquitur
quando per contratabu. totum teſtamentum irritatur: ibi ve-
ro quando teſtamentum tantum pro parte irritatur, vt ibi vi-
debitis.

ADDITIO.

a ALEX. Op. ī. Vide infra titu. j. in l. pater. in v. q. per Bar.

LEX XI.

PAulus. Iſta eſt bona lex. Op. habetis hic, ꝙ ad-
ueniente conditione debiti quod poſſide
bas ex vna cauſa, incipis poſſidere ex alia cauſa. Simile
eſt in l. fundo. C. ad legem Falcidiam, ⁊ l. ſub conditione. de ſolu. ⁊
gl. eſt ī. de acqui. poſ. l. iij. §. ex pluribus. ¶ Oppon. quod debi-
tum, quantumcunque conditio exiſtat, poſt mortem confera-
a tur, l. ij. §. id quoq;. ſ. eo. Gl. ſoluit [a] duobus modis. ⁊ ambe ſunt di
uinationes, quare dic ꝙ lex contraria loquitur quando debetur
ſub quadam conditione ſimplici, que poteſt exiſtere poſt mortē
patris, ⁊ in vita: ſed hic loquitur quando debetur ſub conditio-
ne, que extat tantum poſt mortem hoc expreſſo. ⁊ ſic patri nō po-
tuit queri, l. fin. ī. de ſtipu. ſeruo. ⁊ ideo ceſſat collatio.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Gl. ſoluit. Vide Bar. in l. ſi fili⁹. in pri. de verbo. obli.

TITVLVS VII.

De collatione dotis.

¶ **Dictum eſt.** ſ. de collatione in genere, nunc di-
citur de collatione dotis in ſpecie.

LEX I.

1 ☞ Collatio dotis fit inter ſuccedētes d iure ciuili, etiā ſi nō petať.
2 Collatio dotis fuit introducta ab Imperatore.
3 Collatio bonorum fit officio iudicis.
4 Specialiter aliquid circa dotem conſtituendi ratio.
1 **QVamuis.** Duo dicit in prin. Primo † quod collatio dotis fit, etiam
ſi nō petať ītab. ſed inter ſuccedētes de iure ciui-
2 li. ꝙ ī alijs caſib. nō eſt. Secundo not. ꝙ † collatio
dotis eſt introducta ab Imperatore, alia eſt in-
3 troducta ex edicto pretoris. Tertio not. † quod
bonorum collatio fit p offi. iudi. ibi, pretor. ⁊ in fi. ibi, per arbitrū.
fam. erc. hoc etiam not. ī. eo. l. fi. ⁊ C. eo. l. ſi ſoror. dicam ī. eo. l. pater
4 filium. Quero, que † fuit ratio conſtituendi aliquid circa dotē ſpe-
cialiter? Reſpon. q2 pretor vocabat ad ſucceſſionē emancipatos
per contratab. vel ab inteſtato. grauauit eos onere collationis: ſ;
filios in poteſtate retētos nō grauauit onere collationis, qua ni-
hil poterant habere iure iſto, niſi caſtrenſe, vel quaſi ꝙ in collatio
ne non venit. Modo conſiderauit Imperator, ꝙ etiā filius in po
teſtatē retētus. de iure iſto poteſt habere proprium ſcilicet, dotē.
vt ſ. fam. erc. l. Pomponius Philadelphus, ideo inter fratres ne
emergat inequalitas introduxit collationem dotis.
1 ☞ Nepotes ⁊ pronepotes an conferant patruis, ⁊ quid econtra.
§. Si ſit nepos. Iſte §. ponit quoq; caſus vſq; ad
§. cū dos. ⁊ ponit ipſos tam breui-
ter, ꝙ impoſſibile eſſet breuius poni: ⁊ eſt ſubtilis §. vide gloſ. que
incipit. hic agitur, ⁊ vſq; ibi. ſed videtur. ponit caſum. ibi incipit
figuare contraria. Opp. ꝙ ſolis patruis. ⁊ patruorū filijs confe-
rat, vt ſ. ti. j. l. ſi nepotes. hic autem dicitur, ꝙ conferunt inter ſe tā
tum, ⁊ ſic eſt contra primum, ſecundum. ⁊ quintū reſponſum. Di-
cit gl. ſpeciale eſt in dote. Cū enim loco ſui patris eſt, qui nō con-
ferret fratribus: vt ſ. titu. j. l. filium. ergo nec ipſe confert. Iſta ſol.
poſſet procedere in dote. non in alijs bonis neptis. Sed hic dicit
conferri dotem, ⁊ alia bona ſua, ergo male, q2 quantū ad alia bo-
na, iſta ratio non concludit. Preterea ſi verum eſt, ꝙ ideo iſti ne-
potes non conferant patruis, q2 pater eorum nō teneretur cōfer-
re, in cuius patris locum ſuccedūt nepotes. ſequeretur ꝙ vbi ſo-
la neptis eſt, non tenebitur conferre patruo. ſicut nec pater eius
tenetur. Hoc autē eſt contra iſtū tex. iij. reſpō. quare male. Vnde
prima ſol. nō videtur vera, ⁊ leges que dicūt. ꝙ nepotes ſuccedūt
in locum ſuorum parētum, intelligas in loco ſuorū: hoc eſt, in gra
du ſuorum parētum. vt perinde ſuccedant in locū parentum ſuo
rum, vt tantum habeant omnes nepotes, quantū pater habebat
vt ſ. tit. j. l. ſi nepotes. ⁊ C. de le. he. auth. ceſſante. ⁊ auth. poſt fra-
tres. ⁊ auth. de here. ab inteſt. §. ſi igitur defunctus. ver. his aūt.
⁊ verſ. huiuſmodi vero. tamē in veritate iſti nepotes ex pſona ſua
a ſuccedunt [a] non ex perſona patris eorū. cui non fuit delata heredi
tas, ⁊ nepotes conferunt ex pſona ſua. Vnde gl. dicit ꝙ ibi ambo
erant emācipati, hic nepos erat in poteſtate retēt⁹, cui ſoli fit iniu
ria: ꝙ declara. q2 ſi neptis iſta nō ſuccederet ille nepos ſuccederet

⁊ haberet dimidiã: per iſtã ergo neptem nulla iniuria fit patruo,
arg. a i hoc l. j. §. j. ⁊ §. pater. ſ. tit. j. ⁊ l. is qui in poteſtate. ij. reſpõſ.
ſ. de lega. preſt. Et eodem modo dico in vltimo reſponſo, vbi ſunt
due neptes ex eodem patre, q2 quelibet poteſt dicere patruo, ſi
nõ ſuccederẽ, tu iſtã dimidiã nõ haberes, ſed ſoror mea, ideo non
fit collatio. Sed qñ eſt ſola neptis, vel plures ex diuerſis patrib9
ceſſat iſta ratio, q2 ꝓpter hoc fit patruo iniuria, ideo fit collatio.
Sed certe iſta ratio videtur eſſe in plurib9 nepotibus emãcipa-
tis: q2 vnus põt dicere, nõ ſuccederẽ, alius haberet totũ. ergo nõ
facio tibi iniuriã. Quare dicendũ videt̃, ꝙ vltimũ rñſum huius. §.
intelligamus qñ erat due neptes, quarũ vna non poterat cogi ad
collationẽ, q2 nõ erãt dotata, vnde ex eius perſona in totũ dene-
gat̃ collatio, q2 ſi ipſa ſuccederet, in nullo fieret collatio: ſed ſi am-
be eſſent dotate, tunc conferrent patruo, ſicut plures emãcipati,
q2 quilibet eſt talis cõditionis, ꝙ cogit̃ conferre, vnde nullus pro
b pter aliũ excuſatur.[b] Facit ad predicta ĩ. de coniun. cũ eman. li.
l. j. §. fi. ⁊ ꝙ ibi dixi in ſolutiõe xrij. Itẽ cõtra eſt. C. de col. l. illã. vbi
neptis cõfert patruo. Dicũt quidã, ibi neptis non habebat fra-
trẽ vel ſororẽ. Alij, ⁊ melius dicũt, ibi loquitur in collatione dotis
matris ipſius, quare tenet̃ cõferre illis perſonis, quibus mater
tenebatur conferre: ſed hic loquit̃ in colla. dotis date ipſi nepti.
Hãc ſol. tenẽt doc. Dyn. ⁊ Cyn. ibi licet gl. ibi aliter dicat. ¶ Vlti
moq̃ro, a quo iſta neptis erat dotata? Dicit gl. a patre, vel ab a-
lio, nõ curo. Ita dicit gl. ⁊ bene, ſi ponimus patrẽ, vel patruũ, cui
fit collatio, eſſe in poteſtate, q2 ei fit collatio dotis ꝓfectitie, ⁊ ad-
uentitie, vt ĩ. ea. l. §. ſi ſub conditione. ⁊ C. eo. l. filie dotem. Sed ſi
ponis patrẽ. ⁊ patruũ emancipatos, tunc oportet ponere ꝙ dos
fuit profecta a patre, vel ab auo, de cuius ſucceſſione agit̃, alias
non fiet collatio, d. l. filie dotem. §. fi. tamẽ hodie oportet ꝙ ſit pro-
1 fectitia, alias ſecus, vt C. eo. l. fi. Quero, † quid de pronepte?[c] Rñ.
c idem ꝙ in nepote, eadem ratione, ⁊ facit mentionem tex. C. eo. l. vt
liberis. ⁊ ideo circa collationem iſtorum nepotũ cũ patruis. dic,
Aut queris, an patrui cogant̃ cõferre nepotibus, ⁊ certum eſt ꝙ
ſic, vt hic, ⁊ l. illam. C. eo. aut queris an nepotes cogantur cõferre
patruis, ⁊ dic, aut eſt vnus nepos, vel plures ex diuerſis fratri-
bus, ⁊ coguntur conferre, vt hic. Aut ſunt plures nepotes ex eo-
dem fratre: ⁊ tunc, aut querit̃ de dote, vel de donatione data eorũ
patri vel matri defuncte, ⁊ illam cogunt̃ conferre, d. l. illam. Aut
de dote vel donatione data ipſis nepotibus ⁊ tunc aut omnes ne
potes ſunt talis cõditionis, ꝙ poſſent cogi ad collationem, ⁊ tũc
ipſi, tanquam vnus eſſet, conferre cogunt̃ patruis, l. ſi nepotes.
ſ. tit. j. Aut vnus erat talis conditionis, ꝙ in eius perſona nõ ca
deret onus faciendi collationem, ⁊ tunc propter eũ non cõfertur
patruis, ſed conferunt ſibi inuicem, vt hic. Et quod dixi de pa-
truis, idem in auunculis, amitis, ⁊ in materteris. l. illam. C. de col-
la. Item predicta vera, qñ nepotes ipſi ſuccedunt auo. Secus ſi
ſucceſſiſſent primo patri eorum, q2 tunc fieret collatio, ſecundum
ꝙ pater eorum feciſſet, l. ſi maritus. C. eod. Item predicta vera in
dote profecta de bonis eius, de cuius hereditate agitur, d. l. vt li-
beris. C. eo. ⁊ ideo cum nepotes ſuccedant auo, non debent cõfer
re dotem habitam ab eorum patre, licet gloſ. dubitet in d. l. illam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Succedunt. Vide Bar. in l. qui ſuperſtitis. ſ. de ac-
qui. hered.
b ALEX. ¶ Excuſatur. Adde Bal. in d. l. illam. in vlti. col. ⁊ vide
que ſequuntur.
c ALEX. ¶ De pronepote. An nepotes conferant patruis, ad-
de Bar. in l. ſi emancipa. C. eo.

§. Cum dos. Dicitur hic, ꝙ tantum impenſe neceſ-
ſarie detrahuntur: quero quid in vtili-
bus? Quidam dicunt idem, quia vtiles quãdoq3 neceſſarie dicũ-
tur, l. j. ⁊ l. ⁊ in totum, ſ. de impen. Contraria tamẽ opini. plus pla
cet, cum vtiles impenſe debent repeti, ⁊ ideo minus mulieri debet
fieri detractio: ſicut dicimus in viro exiſtente non ſoluendo. Vel
melius erit in electione mulieris, vt ſi vult detrahere vtiles impẽ
ſas, computet dotem cum augmento, quanto plus valet dos pro
pter vtiles impenſas in eo factas, ſed ſi non detraheret impen-
ſas tunc debet computare tantum dotem, non id, quod vltra va
let, arg. pro hoc, ĩ. eo. l. ſi filia. quod no.
1 ☞ Dos aduentitia an veniat in collationem?

§. Si ſub conditione Dicitur hic, ꝙ ſiue pater, ſiue extrane9
dotem promiſit, ⁊ ſic innuit, ꝙ dos aduentitia venit in collationẽ.
1 Contra. C. eo. l. filie dotem. Sol. † Aut tractamus de collatione fi-
enda emancipatis, ⁊ tunc dicas, ꝙ extraneus dedit contempla-
tione patris, ⁊ ſic eſt profectitia. Aut tractamus de collatione fi-
enda ſuis ⁊ tunc proprie ſtat, ſed hodie indiſtincte aduentitia nõ
conferuntur, vt C. eo. l. fi.
1 ☞ Collatio quod modis fit.

1 **§. Filiam.** † Quero quot modis fit collatio? Reſpon. fit
quatuor modis. Si quidẽ pater pro filia de-
dit dotem, tunc fit collatio re ipſa dotem conferendo, l. filie. C. eo.
⁊ per multas leges, ⁊ §. huius tit. Secundo fit collatio, tanto mi-
nus accipiendo de bonis paternis, quantum eſt dos, C. eod. l. do-
tis. Tertio fit communicando actionem, licet inanem forte, vt au-
thentic. quod locum. C. eo. ⁊ no. hanc legem. §. cum dos. Quarto
fit collatio, quando pater promiſit ⁊ non dedit, tunc fit collatio
liberando filium, hic eſt caſus ⁊ C. eo. l. ij. ⁊ ibi no.

§. Si emancipatus. Quid ſi matrimonium eſt ſolutum? Dic vt in l.
dotem dedit. ſ. tit. j.

LEX II.

Filia in adoptionem. Opp. facto teſtamento non
habet locum collatio, l. j. C. eo. ſed hic fuit heres inſtitut9:
ergo collatio ceſſat. Quidam dicunt, quod fuit inſtituta ab ex-
traneo, non a patre. Alij dicunt ſpeciale in filia data in adoptio-
nem. Sed veritas eſt quod hic fuit inſtituta a patre naturali, ⁊ a
lio committente edictum, ſuccedit per contra tab. ⁊ eius portio
eſt aucta. Pro hoc infra l. proxima. ⁊ quod vidiſtis ſupra eo. ti. l.
cum emancipati. §. id quoque. Idem not. C. eod. titu. l. filiam te-
ſtamento.

LEX III.

Si filia fuerit. Dicitur hic, quod habuit ne
ceſſe petere per contra tabu.
Contra, imo potuit adire ex teſtamento, vt l. ex duobus. §.
ſed illud. ſ. de cõtra tab. Sol. eſt neceſſe, id eſt, eſt vtile, vel habu
neceſſe: ſi vult eodem iure cum preterito ſuccedere. Item opp.
quod nõ fiat collatio, l. filium. §. ⁊ hoc ſit conſequens. ſ. de contra
tab. Sol. Aliud eſt, cũ inſtitutus petit ſibi fieri collationẽ a prete
rito ꝙ nõ põt, vt ibi. Aliud cũ preteritus ab inſtituto, quod po-
teſt ſecundum iſtius legis diſtinctionem: ita dicit gl. ⁊ põt bene
dicere. Vel ibi quando ſuccedunt diuerſo iure: hic quando eodẽ.

LEX IIII.

a **Si pater.** [a] Op. quod legatum compenſetur in do
tem, l. huiuſmodi. ſ. de leg. §. cum pater.
⁊ l. filia legatorum. C. de leg. ⁊ ibi no. Sol. Intellige ibi fuit
legatum ad dotem, hic autem fuit legatum non contemplatione
dotis, ⁊ ſic non compenſatur in dotem. Item opp. ſi eſt preterita,
oportet quod ſuccedat per contra tab. vel dicat nullum: ergo per
dit legatum, l. poſt legatum. de his quibus vt indi. ⁊ l. filium. §.
omnibus. ſ. de leg. preſtan. Sol. Intellige, quod vult eſſe conten-
ta legato ⁊ dote, nec vult ſuccedere.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si pater. De huius legis intellectu vide Bar. in d. l.
huiuſmodi. §. cum pater. ⁊ quod ibi dixi. ⁊ licet ſol. Bar. hic com-
muniter habeatur corrupta, tamen in lectu. antiquis reperitur
prout hic correxi.
IO. FRAN. RV. ¶ Adde Iaſ. in auth. preterea. C. vnde vir ⁊
vxor, vbi dicit quod Bar. hic communiter habetur corruptus,
⁊ diminutus. ⁊ ibi refert qualiter ſe debet habere eius ſol.

LEX V.

Filius. Erronea ſucceſſio non inducit collatio-
nem. h. d. Ex hac l. concluditur, ꝙ ſi bo
non. poſ. legitime fuerit petita, ꝙ tenetur conferre do-
tem fratri, licet emancipato: ſed certe hic tractatur
collatione fienda fratri, qui eſt in poteſtate, ⁊ eſt heres ſcriptus.
Et hoc habetis expreſſius in l. filie dotem. in fi. C. eo. ⁊ habuiſtis
ſ. eo. l. j. §. ſi ſub conditione. Dicam plene ĩ. eo. l. pater filium.
1 ☞ Vſure quando ſunt loco intereſſe magis quam vſurarum,
etiam hodie ſunt permiſſe.

§. Filia. Op. collatio petitur iudicis officio, vt ſ. eod. l. j. in
prin. vel ex ſtipulatione interpoſita de conferẽdo
de qua habuiſtis ſ. tit. j. l. j. §. iubet. ⁊ l. ſi quis filium. §. fi. ⁊ ſic per
auxiliũ ſtricti iuris agit, ideo non veniunt vſure, l. videamus. §. ſi
a actionem. ſ. de vſu. Videte, ratio eſt iſta.[a] Qui debet cõferre, per
1 cipit fructus ex hereditate que ſibi datur, ideo dotem † ⁊ eius vſu
ras debet conferre. Sic dicimus in ſimili in l. curabit. C. de actio.
empt. ⁊ l. Julianus. §. ex vendito. ſ. de actio. empt. Vnde iſte vſu-
re ſunt magis loco intereſſe quam loco vſurarum, ⁊ eſſent forte
hodie permiſſe per c. conqueſtus. extra de vſur.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Ratio eſt iſta. Vide Bal. in l. ſi ſoror. C. eodem.

LEX VI.

1 ☞ Collatio eſt bonorũ ſuorum communicatio.
2 Collatio quo iure ⁊ qua ratione fuerit introducta.
3 Emancipatus confert emancipatio profectitia.

4 Sui qui-

4 Sui qui non ſunt, neqꝫ emancipati, an adinuicem conferant.
5 Emancipati ſuis non conferunt aduentitia.
6 Sui emancipatis qualiter conferant, ⁊ ſui inter ſe.
7 Filij non conferunt extraneis.
8 Collatio inter non deſcendentes non habet locum.
9 Collatio petitur officio iudicis, vel actionis ex ſtipulatu, ſi fuit interpoſita ſtipulatio.
10 Collatio habet locum ſiue ex teſtamento, ſiue ab inteſtato ſuccedatur, ⁊ poſt agnitã bonorũ poſſeſſionem, vel aditã hereditatem.
11 Collatio quomodo fiat.

a **Pater filium.** [a] Hic intendo tractare materiam collationis, quã tractat gl. C. eo. ti. l. ſi emãcipati. ⁊ ibi Cyn. tractat ita male ꝙ ex dictis ſuis nihil boni poteſt elicere. Si teſtamentũ rũpitur, per querelã pro parte ⁊ ꝓ pte nõ, ceſſat collatio: ⁊ ſimiliter inter eos, q diuerſo iure ſuccedũt. h. d. No. tex. ibi, nã ⁊ libertates, ⁊c. vides ergo, quod hic nõ eſt locus collationi in caſu iſto. Oppono, ⁊ videtur qđ habeat locũ collatio, etiam teſtamento reſciſſo per querelam, vt C. eo. l. vt liberis. Dicit gl. ꝙ in hoc lex iſta per illam corrigitur: vel melius, ibi loquitur quãdo teſtamentum per querelam in totum reſcinditur, vnde omnes ab inteſtato eodem iure ſuccedũt: hic autẽ teſtm̃ pro parte reſcinditur, ⁊ hoc
b verius. An autem hodie ſit correctũ j. dicã. Itẽ op. [b] dicitur hic, inter ſuccedentes diuerſo iure, nõ habet locum collatio, contra. ff. tit. j. l. ſi filius. Sol. licet ibi ſuccedant diuerſo iure, tamen poterãt ſuccedere eodem iure, ſed hic non poterant ſuccedere eodem iure etiam ſi vellẽt. ¶ Pro declarãda materia collationis. primo quero, quid ſit collatio? Secũdo, quo iure ſit introducta collatio, ⁊ qua ratione. Tertio, inter quos, ⁊ de quibus rebus debeat fieri collatio. Quarto, quo iure petatur collatio. Quinto, quando fiat. Sexto, qualiter fiat.
1 ¶ † Ad primũ redeo ⁊ gl. declarat. ff. tit. j. in rub. dicens, ꝙ collatio eſt bonorũ ſuorum cõmunicatio? ¶ Quare dicit, bonorum ſuorum? Reſpon. q2 ſi eſſent bona patris, magis venirent diuidenda, quã communicanda, l. filie licet. C. e. Item dicit bona propria q2 aliena non venirent conferenda, ff. tit. j. l. pretor.
2 §. emancipati. ⁊ l. ij. §. j. eo. tit. ⁊ C. tit. l. ea demum. ¶ Secũdo † principaliter quero, quo iure ⁊ qua ratione ſit introducta collatio? Hic aduertite, quia hic quaſi omnia intelligetis, ⁊ reperio in hac materia ſex, vel ſeptem iura. Et primo fuit introducta per edictũ pretoris, vt ff. tit. j. l. j. in prin. ⁊ hoc habebat locũ inter eos qui ſuccedebant, aut per contratab. vel ab inteſtato. l. filium. §. ⁊ hoc ſit conſequens. ff. de contratab. ⁊ l. j. §. j. ff. tit. j. Secus ſi ſuccedebant diuerſo iure. vt d. §. ⁊ hoc ſit conſequẽs. ⁊ hac lege. ¶ Ratio quare fuit introducta, eſt duplex. ¶ Primo, q2 per emancipatũ fiebat iniuria ſuis, ideo pretor collationem induxit, ſecus ſi ſuo non fieret iniuria, d. l. j. §. j. ⁊ §. pater. ⁊ §. toties. Secunda fuit ratio, q2 quicquid querebat filius in poteſtate retentus, querebat patri: ſꝫ emancipatus querebat ſibijpſi, vnde voluit pretor ꝙ perinde cõferret filius emancipatus, ſicut ſi patri acquiſiuiſſet, ſi in poteſtate manſiſſet, vt ff. tit. j. l. ij. §. diuerſum. ⁊ §. ſi duo, ⁊ ideo caſtrenſia, ⁊ quaſi, non conferuntur, quia patri per nullum acquiruntur, vt ff. tit. j. l. j. §. nec caſtrenſe. Item ratio quare requirebatur, ꝙ eodem iure ſuccederent, non diuerſo, fuit iſta. Cum enim per collationẽ ad vnum cumulum deducantur, non debent diuerſo iure cenſeri, l. eum qui edes. de vſucap. vel aliter quãdo diuerſo iure ſuccedũt, tunc quilibet vocabitur inſolidum, vnus inſolidum de iure ciuili, ⁊ alius de iure pretorio. ſed per concurſum faciunt ſibi partes, d. l. filium. per totam. Cum ergo nullus faciat iniuriam alteri, ſed vnus tantum aufert alteri quantum ille ſibi, ⁊ ſic iniuria poteſt compenſari, ideo collatio ceſſat. Sed ſi veniebant diuerſo iure, nõ tamen quilibet inſolidum, vt in caſu huius l. tunc ceſſat collatio propter teſtamentum, quod ſaltem pro parte valet, vt apparebit hic in tex. ⁊ gl. Secundum ius apparet, ex quo eſt introducta collatio, ꝙ eſt equitas Sceuole, l. ſi filius. ff. tit. j. Cum enim requirebatur per edictum, ꝙ eodem iure ſuccederent, vt dixi, cõtingebat iniquitas ꝙ inſtituto, qui voluit adire ex teſtamento, non cõferebat, ideo Iuriſconſul. Sceuola ſua equitate induxit, vt ſi per emãcipatum ſit iniuria, inſtituto adeunti, fiat collatio, vt ibi dicitur, ꝙ eſt verum ſi poterant eodem iure ſuccedere, licet non ſucceſſerant eodem iure, vt ibi: ſecus ſi non poterant eodem iure ſuccedere, vt hic. ¶ Tertium ius fuit conſtitutio diui Pij, de qua habetis. ff. eo. l. j. in princ. ex qua eſt introducta collatio dotis. Ratio fuit iſta, pretor induxit tantum collationem in emãcipatis ꝙ conferant ſuis: propter rationem, quia ſui tanꝙ nihil habentes, cum querant omnia patri, non poſſunt conferre. Sed Imperator omnia conſiderans, ꝙ ſui poſſunt aliquid haberet ſecundum iſta tempora. vt dotem, ideo introduxit vt ſui dotem conferant, vt ff. eo. l. j. ¶ Quartum ius fuit Leonis Imperatoris, qui fecit conſtitutionem, l. vt liberis. C. eo. ti. per quam conſtitutionem eſt introductum vltra iura antiquorum. Nam iure antiquorum non erat introducta collatio, niſi in deſcendẽtibus per lineã paternã, hodie ſiue loqmur de deſcẽdentibus per lineã paternã, ſiue per lineã maternã, habet locũ collatio, d. l. vt liberis. Itẽ de iure antiquo in ſuis erat introducta collatio tantũ in dote: ſed ꝑ l. vt liberis. eſt introducta collatio donationis propter nuptias. Tertio ibi, in fi. dicitur. ꝙ emancipati conferunt ꝓfectitia. ꝙ de iure antiquo non reperiebatur, imo inter eos ceſſabat collatio, vt ff. tit. j. l. j. in fi. ⁊ l. ij. §. ſi tres. ⁊ l. pretor. §. quoties. Ratio que mouit Imperatorem ibi, fuit equalitas ſeruanda inter fratres, ⁊ tales perſonas, vt ibi dicitur in tex. ibi, equitatis, ⁊c. Quintũ ius fuit introductum per Iuſtinianum C. eo. l. illam. per quam addit duo. Primo quia per Leonem in l. vt liberis. erat prouiſum ſolum de nepotibus ⁊ pronepotibus inuicem ſuccedentibus: ſed ſi ſuccederent cũ materteris, vel auunculis, non erat prouiſum, de quo ipſe in illa l. ſtatuit, de patruis tamen, ⁊ amitis erat prouiſum de iure antiquo, vt ff. eod. l. j. §. ſi ſit nepos. quod etiam ibi declaratur. Secundo, quia de iure antiquo erat bene declaratum de dote data pro nepte, d. l. vt liberis. ⁊ §. ſi ſit nepos: ſed de dote data matri ipſius neptis, nihil erat dictum, ideo hoc fuit introductum per Iuſtinianum. Ratio fuit, equalitas ſecunda inter tales ſucceſſores, vt ibi patet. Sextum ius fuit eiuſdem Iuſtiniani in l. vltim. C. eod. Nam cum de iure antiquo conferebantur aduẽtitia, vt ff. l. j. §. ſi ſub conditione. ⁊ C. eo. l. filie. Imperator Iuſtinianus ſtatuit hodie aduentitia nullo modo conferri. Ratio fuit iſta, cum enim de iure antiquo aduentitia patri quererentur, l. placet. ff. de acquirẽd. heredita. ⁊ infra ſi a parẽ. quis fuer. manumiſ. l. j. §. j. ideo equum fuit, vt fieret collatio omniũ que patri fuiſſent queſita, ſi in poteſtate manſiſſent, vt ff. tit. j. l. ij. §. ſi duo. Sed cum hodie aduentitia non querantur patri per tit. de bo. mat. ⁊ de bon. que liber. ideo fuit ſtatutum, ꝙ non conferantur: quia eſt eadem ratio in eis. que eſt in caſtrenſib. vel quaſi, l. j. §. nec caſtrenſe. ff. tit. j. Septimum ius fuit introductum per Iuſtinianum, per authenti. ex teſtamento. C. eod. ⁊ in corpore vnde ſumitur, per quam introducitur, quod ex teſtamento, ⁊ ab inteſta. habeat locũ collatio, cum ex teſta. olim ceſſabat, vt hac l. ⁊ C. eod. l. j. ⁊ ff. eo. l. ſi filia. cũ ſi. Et erat ratio olim, q2 cõſiderabãt legiſlatores, ꝙ ſi teſtatores voluiſſẽt aliqd dicere de collatione, dixiſſent in teſtamẽto, ⁊ tũc haberet vt j. l. proxi. Sed Iuſtinianus cogitans, ꝙ teſtator mortis cogitatione preuentus, non poteſt omnia dicere in teſtamento, ideo induxit quod teſtamento, ⁊ ab inteſtato habeat locum collatio, niſi contrarium dictum fuerit in teſtamento. Ratio fuit q2 pater videtur velle, ꝙ ſemper inter filios ſit equalitas. ¶ Tertio quero principaliter inter quos habeat locum collatio, ⁊ de quibus re-
3 bus, ⁊ declarabo per quinqꝫ q. ¶ Primo quero, † an emancipati emancipatis conferant? Gl. fi. in l. ſi emãcipati. C. eo. dicit ꝙ nihil conferat emãcipatus emancipato, per illam legem, ⁊ per l. j. in fi. ff. tit. j. ⁊ l. pretor. §. quoties. cum gl. in ver. his ſolis. eo. ti. ⁊ l. fi. §. ſi tres. Sed gl. j. illius legis dicit contrarium, ꝙ emancipati, emancipatis conferant profectitia. alle. l. filie dotem. eod. tit. ⁊ illã opi. tenebat Accur. ⁊ Franc. eius filius, alia erat opi. Azo. videlicet, ꝙ l. filie nihil ad propoſitum, quia ibi dicitur, ꝙ ſuus confert emãcipato dotem profectitiam, ⁊ merito hoc fuit ſtatutum, quia cum emancipatus conferat ſua omnia, merito ſibi debet conferri dos profectitia, ne emergat inequalitas. Sed cum inter penitus emancipatos nulla ſit fienda collatio, ceſſat illa ratio. Unde illud verbum, multo magis, poſitum ibi in glo. non concludit. Fateor tamen, quod opi. Accur. eſt vera, ⁊ l. filie. ⁊ omnes leges antique in hoc corrigantur, vt l. vt liberis. in fin. eo. tit. ⁊ ante illam legem verum dicebat Azo. ſed poſt l. vt liberis. verum dicit Accur. Nõ ob. de coniungen. cum eman. lib. l. j. §. pe. quia reſpondet vt ibi di-
4 cetur. ¶ † Secundo quero, quid de his qui neque ſunt ſui, neque emancipati, vtrum inuicem fiat collatio, ⁊ de quibus rebus. Gl. in l. ſi emancipati. dicit ſimpliciter eſſe idem quod in emancipatis. Aduerte, aliquem non eſſe ſuũ, neque emancipatum, poteſt contingere duobus modis. Primo, quod non eſt ſuus neque emancipatus, tamen eſſe potuit, vt nepos natus ex filio emancipato, poſt emancipationem, iſti conferunt eodem modo ſicut emancipati, l. ſi nepotes. ff. titu. j. cum multis alijs legibus illius titul. Item in dato in adoptionem, ⁊ nato ex eo, vt ſupra eod. l. filia. in adoptionem. ⁊ l. j. §. id quoque. ff. tit. j. Quidam ſunt qui nec vnquam fuerunt ſui, nec emancipati, nec eſſe potuerunt, vt deſcẽdentes per lineam femineam, ⁊ iſtis de iure antiquo non fiebat collatio, hodie ſic, per l. vt liberis, ⁊ inuicem profectitia conferent ſicut emancipati, vel retenti in poteſtate, vt ibi dicitur. Differunt tamen in collatione ſimplicis donationis, vt dixi ſupra ti. j. l. j. §. nec caſtrẽſe. ¶ Item quero, an nepotes conferant patruis, ⁊ econtra? Dic vt dixi ſupra eo. l. prim. §. ſi ſit nepos. ¶ † Tertio quero, vtrum emancipati conferant ſuis? Et glo. in d. l. ſi emancipati. dicit quod omnia conferunt, ⁊ vide gloſſ. in dicta l. ſi emancipati, ⁊ l. prima in fin. ff. titu. j. ⁊ per omnes leges illius titu. pres

cedentis. Tu vero dic aliter. Si loquimur de iure antiquo,eman
cipati ſuis conferant omnia,vel partem,ſecundum diſtinctionem
quam dedi in l.pꝛima,§.ſi ex dodrante.ſupꝛa tit.pꝛimo. Si queri-
mus de iure hodierno,dico quod ſicut olim emancipati non con-
ferebant caſtrenſe.vel quaſi,vt l.pꝛima.§.nec caſtrenſe.ſupꝛa tit.j.
ita hodie non conferunt aduentitia.vt C.eod.l.vltima. Ratio, qꝛ
c ſi in poteſtate manſiſſet, patri non queſiuiſſet[c] ⁊ ſic eſt eadem ra-
tio, que in caſtrẽſibus,pꝛeterquam in fructibus quos patri que-
ſiuiſſet ſi in poteſtate manſiſſet,ideo illos fructus,vel quantum ex
fructibus eſt lucratus,foꝛte confert. ſi eſt eadem ratio , que olim
erat: ⁊ hoc cõmuniter tenent docto. Vltramontani, ⁊ Citramõta
6 ni. ¶†Quarto quero, vtrum ſui conferant emancipatis,⁊ que:
Reſpondet glo.in l.ſi emancipati,C.⁊ dicit, quod ſui emãcipatis
conferunt,ſed non omnia,quia non niſi pꝛofectitia. Aduerte, ſui
enim poſſunt habere pꝛofectitia diuerſi generis,quedam ob cau-
ſam,quedam ſine cauſa: ⁊ quando ob cauſam, poſſunt eſſe multe
cauſe quas plene expediui ſupꝛa tit.j.l.j.§.nec caſtrenſe.dic vt ibi
⁊ eodem modo quo conferunt ſui emancipatis , conferunt ſui in-
ter ſe,per eaſdẽ leges. ¶Sed poſſes opponere. Ego video ex pꝛe-
dictis differentiam inter ſuum, ⁊ emãcipatum, nonne ſublata eſt
differentia patrie poteſtatis,⁊ emancipationis? Reſpond.verum
eſt quo ad ſucceſſionem,ſecus quoad collationem. Ita not.in di-
cta l.ſi emancipati. Facit quod no.in auth.ex cauſa.de lib. pꝛete.
7 ¶†Quinto quero,[d] an filij conferant extraneis non deſcendenti
d bus: Reſp. non, caſus eſt in l.pe. C. communia vtriuſqꝫ iudi. ⁊
8 in d.l.ſi emancipati.in j.gl.in fi. ¶†Vltimo circa hoc quero,an a-
lij non deſcendentes, alicui ſuo conſanguineo inter ſe conferant:
Rñ.collatio inter non deſcendentes non eſt inducta iure,ideo ceſ
ſat,l.illam.C.e,⁊ l.vltima.C.communia vtriuſqꝫ iud.⁊ doc.tenent
9 in d.l.ſi emancipati. ¶†Quarto quero,pꝛincipaliter , quo iure
petatur collatio: Rñ.vel iudicis officio,vt ſ.eod.l.j.in pꝛin. ⁊ no.
in l.ſi ſoroꝛ C.eo.tit.⁊ l.pꝛoxi.vel actione ex ſtipulatu, ſi eſt inter-
10 poſita.vt ſ.l.pꝛoxi.in fi. ¶†Quinto quero pꝛincipaliter, quãdo
habet locum collatio: Rñ.collatio habet locum,pꝛimo, ſiue con-
cedatur ex teſtamento hodie,vel ab inteſtato,⁊ vt C.eod.auth.ex
teſtamento.licet olim aliter eſſet , vt dixi ſ.in ij.q. pꝛincipali, ideo
puto,ꝙ iſta iura que diſtinguunt vtrum eodem , vel diuerſo iure
ſuccedant,ſint coꝛrecta.qꝛ eoꝛum ratio ceſſat,qꝛ quocũqꝫ iure ſuc
cedant,hodie ſatis eſt,vt ſ.de acqui.her.l.qđ ſi dubitet.⁊ ſ.de li.
⁊ poſth.l. Gallus §.ſi eius.in fi. Item dico,ꝙ collatio habet lo-
cum poſt agnitã bono.poſ.vt l.pꝛetoꝛ.in pꝛin,ſ.tit,j.vel poſt adi-
11 tam hereditatem , vt ibi patet. ¶†Sexto ⁊ vltimo pꝛincipaliter
quero,quomodo fiat iſta collatio: Reſpon.fiet,vel cauẽdo,vel cõ
ferendo re ipſa,vel tanto minus accipiendo,vel ad conferendum,
vel ad liberandum coheredes,⁊ hec omnia pꝛobantur.ſ. tit.j.l.j.
§.iubet,cum ſeq.vſqꝫ ad §.id quoqꝫ.⁊ quod dixi ſ.eo.l.j.§. filiam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Pater filium. Ad hanc l.vide quod dixi poſt Bar.
in l.filie dotem.C.eodem.

b ALEX. ¶Item opp. Et vide ſeptẽ no.regulas poſitas per bal.
in materia collationis in l.quoniã nouella.in pꝛin.C.de inoff.teſt.

c ALEX. ¶Non queſiuiſſet. Nunquid fructus aduentitioꝛum
conferantur: adde Bal.in auth.ex teſtamẽto.in ix.⁊ xiiij.q. C.de
col.⁊ cum Bartol.etiam tranſit Ang.in l.fi.C.eod.per illum tex.
a contrario ſenſu. ⁊ idem ſenſit Cyn. in l.ſi emancipati. eod.titul.

d ALEX. ¶Quinto quero. Adde tamen ꝙ ille,qui non ſuccedit.
titulo vniuerſali,ſed ſingulari,⁊ hereditatem repudiat , non tene-
tur conferre.l.ex cauſa.⁊ ibi Bal.C.fa.erciſ.⁊ j.eo.in l.fina.

LEX VIII.

Pater nubenti. Verba enũciatiua per modum conditionis pꝛolata exceptionẽ inducunt.h.d. ¶No.ex lege iſta,ꝙ ex teſta-
mento eſt locus collationi,ſi hoc iubet teſtatoꝛ. Secundo not.qđ
dixi in caſu,⁊ examina vt dixi j.de donat.l.ex hac ſcriptura.

LEX IX.

Uit queſtionis. Qui non vult hereditatem,non cogitur ad col
lationem.hoc dicit in ſumma.

TITVLVS VIII.

De ventre in poſſeſſionem mittendo,
& curatore eius.

¶ Continuatio patet. Ex pꝛin.l.j. Querit gl.j.an hec bo.
poſ.ſit iuris vel facti: Et dicit, ꝙ eſt facti,non iuris,qꝛ nudã de-
tentionẽ tribuit,arg.l.j.in fi.j.quib.ex cau.in poſ.ea,⁊ no.in l.ſi fi
nita.in glo.magna.in §.Iulianus.ſ.de dã.infec. Secundo querit
gl.quare non pꝛemiſit de bon. poſ. ſecundum tab. cum per illam
tribuatur ius,ſicut per contratab. Rñde vt in gl. Tu dic, ꝙ hic
ctat l.j.vſqꝫ ad §.quoties. De ſecunda parte tractatur in §.quo-
ties.vſqꝫ ad fin.legis. Tertio in alijs legibus ponũtur queſt.per-
tinentes communiter ad totam rub.⁊ ad totum titu.

LEX I.

* **Sicuti.** *Opp.⁊ videtur ꝙ etiã tit.de cõtratab.
pꝛouiderit circa naſcituros,vt l.j. in pꝛi.
ſ.de contratab. Solu. Ibi pꝛouidet circa naſcituros,
poſtꝙ tamen ſunt nati: ſed hic titulus pꝛouidet dum
eſt in ventre. Item opp.dicitur hic, vice contratab. Contra, imo
hoc edictum habet locum iure bo.poſ.ſecundum tab.⁊ etiam ab
inteſta.vt j.ead.l.§.ſi filius.⁊ l.vbicunqꝫ.⁊ l.fin. Solu.quod dicit,
iure bo.poſ. contratab. debet exponi eo iure quo datur contra-
tab.bo.poſ.quod eſt vigoꝛe ſue iuriſdictionis.

ADDITIO.

* ALEX. ¶Sicuti. Sed intra quantum tempus debeat peti hec
miſſio: vide Bal.in l.fi.in iiij.queſt.C.vnd.legit.

1 ☞ Decretum iudicis eſt nullum , cum deficit ius ex parte pe-
tentis.

§. Pregnantem. Opp.j.ea.l.§.ſi filius.vbi ſuf-
ficit ꝙ putaretur pꝛegnans,
Sol. Intellige ⁊ dic, ꝙ requiritur ꝙ ſit pꝛegnans, vt no.j.ea.l.§.
1 ſi ea. ¶Vltimo collige ex §.iſto,†ꝙ decretum iudicis eſt nullum
quando ius deficit ex parte petentis, vt hic, ⁊ in l.j.§.hec verba
j.ne vis fiat ei.⁊ l.cum vero.§.ſubuentum.de fideicom.lib.& dic-
tis plene in l.iuſte.j.de acquiren.poſſeſſio.

§. Quoties. Quero que eſt ratio huius: Vos habuiſtis
ſ.in pꝛĩc.legis,ꝙ mittitur in poſſeſſionem eo
iure quo dat cõtratab. ſed exheredato nõ dat cõtratab.l.nõ pu
tauit.in pꝛin.ſ.de cõtratab.ergo exheredatus venter non admit-
tetur. Itẽ ſcđ̃m dictũ huius §.habet iſtã rationẽ, qꝛ ſi aliquis eſ-
ſet qui eũ pꝛecederet,ſine dubio nõ mitteretur in poſſeſſionẽ.l.cũ
emancipatus.§.j.de cõtratab.⁊ vidiſtis.j.eo.l.vbicunqꝫ. Hoc pꝛe
miſſo opp.dicitur hic,ſi exheredatus non eſt. Contra,venter non
poteſt exheredari,qꝛ nõ poteſt committere cauſam ingratitudi-
nis,l.ſi quis in ſuo.§.j.C.de inof.teſt. Sol. Concedo opp.qꝛ non
poteſt hodie exheredari,vt ibi no.ſ.de lib.⁊ poſth.l.ſi poſthum⁹.
⁊ l.maximum vitiũ.C.de libe.pꝛete.vel exhe.⁊ ſic venter exhereda-
tus mittitur in poſſeſſionẽ hodie. ¶Itẽ dicitur hic,ꝙ inter ſuos
heredes,⁊ ſic innuit,ꝙ natus ex emancipato non mittitur cõtra,
vt j.ea.l.§.etiam ex emancipato,⁊ §.ſi filius.in fi.§.Rñ. quod hic
dicit,ſuum,dic hoc eſt pꝛimũ locũ tenentẽ in ſucceſſione. Non in-
telligas ſuum,id eſt in poteſtate. Pꝛetoꝛ enim vocat emãcipatos,
ſicut ſuos. Item oppo.j.eo.l.fi.⁊ l.vbicunqꝫ. vbi mittitur in poſ.
venter,qui non eſt pariturus ſuum. Sol. Intellige ſuos heredes,
quocunque modo. Vel melius,ſuos heredes,hoc eſt, liberos vo-
cat eo iure,quo ad contrata.bo.poſ.ſed alios vocat alio iure,hoc
eſt ex virtute alioꝛum edictoꝛum. Tene quam vis,non curo.

1 ☞ Exheredatio facta ſub conditione quando valeat.
2 Maſculinum pꝛolatum a lege in odioſis concipit femininum
3 Indefinita legis , etiam in odioſis equipollet vniuerſali,ſi non
eſt pꝛolata ab homine.
4 Poſthumus hodie non poteſt exheredari.

§. Sed ⁊ ſi incertum. No.tex.ibi,equius
⁊c. Op.dicitur hic,e-
quius. Cõtra imo non eſt equũ de alieno largiri.l.filius.in pꝛin.j.
de dona. Sol.expone equius.id eſt,minus inique. ¶Itẽ opp.di-
citur hic,aliquo caſu,cõtra,imo ſemper admittitur. Cũ enim ex-
heredatio ſit facta ſub cõditione,non valet,l.iij.§.pure.ſ.de lib.⁊
poſth. Sol. Exheredatio facta ſub cõditione,que habet ſuſpẽde-
re exheredationẽ poſt natiuitatẽ nullo modo valet,ſꝫ hic poſt na
tiuitatẽ non ſuſpẽdit,ideo valet. Iſta ſolutio nõ videtur vera,qꝛ
hic in fi.loquitur de poſthumo ſub cõditione exheredato.que po
teſt ſuſpendere. Dicit gl.intellige exheredatũ in defectũ cõditio-
nis poteſtatiue, alias eſſet cõtra dictũ §.pure. Iſta ſolu. nõ eſt ve-
ra,qꝛ in defectum cõditionis poteſtatiue exheredatio non eſt ne-
1 ceſſaria,l.ſuus quoque.ſ.de here.inſtit. Ideo† debes ſcire.⁊ dice-
re ⁊ ſic, Aut cõditio exheredationis nullo modo poteſt ſuſpẽde-
re exheredationẽ poſt natiuitatẽ poſthumi,⁊ valet, vt hic in ver-
ſicu.quare. Aut poteſt ſuſpendere.poſt natiuitatem,⁊ tũc aut eſt
facta exheredatio in defectum conditionis poteſtatiue,⁊ valet,vt
hic not. Aut eſt facta in defectum conditionis caſualis: ⁊ tũc,ſi
quidẽ cõditio exheredationis extitit ante natiuitatẽ poſthumi,
ita qđ exheredatio eſt purificata, ⁊ tũc valet:alias ſec⁹, l.poſthu.
⁊ l.cum poſthumus,ſ.de liber.⁊ poſthu.⁊ quod ibi no. ¶Item
oppo.dicitur hic,qđ ſi filius naſcatur non compꝛehendit filiam.
Etſi

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN